

Konkurss „Väärtuskasvatus lasteaias: kogemuste korv“

Osaleja: Juuru Lasteaed Sinilill

Teema: „Koostöö korv“

„Koostöö korv“ sisu ja valikuprotsessi kirjeldus

Meie lasteaed jagab seisukohti, et iga inimene on väärtuslik, ainulaadne ja kordumatu ning inimese elul on täiuslik tähendus vaid suhtlemisel teiste inimestega.

Koostöö pakub võimalusi teistega suhelda ning ühise eesmärgi saavutamiseks tehtava tegevuse käigus oma väärtuslikkust, ainulaadsust ja kordumatust jagada.

Tartu Ülikooli eetikakeskuse poolt väljakuulutatud konkursis „Väärtuskasvatus lasteaias: kogemuste korv“ nägime head võimalust oma organisatsiooni tugevuste ja nõrkuste üle arutlemiseks. Lasteaiast tervikpildi saamine on eriti oluline direktorile, kes on ametis alates 1.septembrist 2010.

Õpetajatele konkursi tutvustades ja hiljem selle üle arutledes ei olnud me kohe alguses kindlad, mis vääriks võrdluses teiste lasteasutustega Juuru Lasteaias Sinilill esiletõstmist.

Otsus kajastada meie lasteaias koostööd huvigruppidega (lapsevanemad, hooldekodu, kool) sündis pärast konkursist osavõtu mõtte tutvustamist lastevanemate üldkoosolekul, mille järgselt pöördus direktori poole lapsevanem ideega hakata lasteaias läbi viima väärtuskasvatusalaseid mängu. Tekkis uus koostöösuhe.

Juuru Lasteaias Sinilill on kaks liitühikut lastega vanuses 2-7aastat. Tulenevalt liitühiku eripärasust, kus koos tegutsevad erivanuselised lapsed ning on soodne pinnas koostöösuhte kujunemiseks, väärtustame häid suhteid huvigruppidega.

„Koostöö korv“ sisu:

1. Koostöö lapsevanematega
 - ✓ Väärtuskasvatusalased mängud
 - ✓ Ühistegevused
2. Koostöö Juuru Hooldekoduga
3. Koostöö E. Vilde nim. Juuru Gümnaasiumiga.

„Koostöö korvis“ tutvustatavaid tegevusi illustreerib DVD, mille valmimisel tegime koostööd endise lapsevanemaga. Salvestised lasteaias toimunud eelnevatest üritustest võimaldavad kajastada ühistegevusi lastevanematega.

1. Koostöö lastevanematega

- ✓ Väärtusmängud lasteaias

Väärtuskasvatusalasest konkursist osavõtu mõte andis tõuke mänguringi tekkeks Juuru Lasteaias Sinilill. Kokku saadakse kummaski rühmas üks kord kuus õhtupoolisel ajal, lapsevanem Nele Ausi juhendamisel ja eestvedamisel. Mänguring on selles osalevatele lastele tasuta, kus mängides õpitakse ja omandatakse väärtusi.

Järgneva väärtusi ja mänge selgitava osa koostaja on Nele Aus.

„Sa oled nii lahke, jube lahke kohe!“ – tsitaat 6-ja 4-aastase poisi omavahelisest jutuajamisest.

Meie kolme noorema pojaga kodus mängitud mängud said endale järje. Nimelt algasid sügisel väärtusmängud Juuru lasteaias, seekord suurema seltskonnaga. On hea meel tõdeda, et väärtuskasvatuse teema on nii aktuaalseks muutunud.

Väärtused läbi mängu

Me elame ajal, kui läbi meedia levib arusaam, et väärtused on vanamoodsad ja igavad. Samas näitab reaalne maailm, et meile meeldib jagada maailma inimestega, kes on lahked, siirad, abivalmid, korralikud, töökad jne. Nii on see perekonnas ja tööl. Reaalne on ka see, et üha rohkem teismelisi on pahuksis iseenda ja ümbritsevaga. Palju on isekust ja egoismi, liigvaraseid seksuaalsuhteid, mis hiljem haiget teevad; vähe vastutust ja sisemist küpsust.

„Heatahtlikud, järeleandlikud vanemad on siis justkui järsult unest äratatud ning avastavad ehmatusega, et nende teismelised lapsed on täielikult kontrolli alt väljunud. Seda juhtub sõna otseses mõttes iga päev“ (J. B. Stenson).

Palju õpetajaid on aru saanud, et hilisemaid kooliprobleeme saab vältida õigeaegse väärtuskasvatusega. Laps peaks enne kooli selgeks saama, mis on hea, mis halb, milline valik viib edasi, milline alla.

„Kui te küsite kogenud lapsevanematelt, mida nad teisiti teeksid, kui peaksid oma lapsi uuesti teismeeas kasvatama, siis enamik vastab teile „Oleksime alustanud varem, siis kui lapsed olid väikesed““ (J. B. Stenson).

Rea uuringute tulemus tõestab seda väidet, et väärtusi on kõige kergem aidata kujundada lapses enne kooli. Meid aitavad nn. tundlikud perioodid ajutegevuses, lapsel on suhteliselt kerge saada aru väärtustest. (E. Corominas). Samuti asjaolu, et enne kooli on täiskasvanu autoriteet lapse jaoks suur.

Väärtuskasvatus toimub kahtlemata läbi erinevate tegevuste. Läbi juttude, luuletuste, näidendite, läbi väärtuste harjutamise igapäevases tegevuses.

Kuna eelkooliealine õpib kõige rohkem läbi mängu, on nn. väärtusmängud väga tõhus väärtuste omandamise viis.

Järgnev põhineb kogemustel, mis on kogunenud mängimisel eelkõige oma nooremate lastega (Markus 6, Matteus 4, Lukas 2).

Hea mäng

Koolilõpetajate lõpukirjandid tõstatavad probleemi, et meie laste ümber on liiga palju fantaasiat.

Nii ei kujune lapses reaalse maailmaga vastavuses olevat maailmapilti. Loovus ja reaalsus peaksid lapse maailmas olema tasakaalus.

Lastele meeldivad kord-korralt ikka enam realistlikel elusituatsioonidel põhinevad mängud. Sellised mängud annavad lapsele kindlustunde, et ümbritsevast elust on võimalik aru saada.

Väärtusi saab õppida ja kinnistada neid väärtusi läbi mängides. Kuna eelkoolieas ei ole veel lapsel välja kujunenud abstraktset mõtlemist, vajab ta väärtustest paremaks arusaamiseks nende seostamist keskkonnaga enda ümber. Nii kaasatakse protsessi kõik meeled, mõistus ja tunded.

Lapsed vajavad kordusi, et oluline kinnistuks mälus. Seepärast on hea mängida ühte mängu mitu korda, põimides sisse uusi elemente.

Realistlike mängude kaudu saavad lapsed väga palju õppida. Tasapisi muutuvad mängud sisukamaks, sisse tulevad uued tasandid.

Kuid alles jääb väärtustel põhinev sõnum.

Mängud ei pea olema pikad. Piisab 10-15 minutist, et mängida läbi üks realistlik situatsioon, esitada mõned küsimused ja teha lühike kokkuvõte. Mängudele eelneb ettevalmistus, kus me loome koos tingimused, et mängida – ehitame näiteks haigla või kodu; teeme valmis linnaosa, seame korda toa, paneme paika klassiruumi vms. See protsess on väga loov ja meeldib lastele.

Mängude alguses on mängujuhi roll väga suur. Ta kirjeldab mängu, aitab kaasa mängu ettevalmistuses, tema seletused on pikemad, sageli tuleb aidata ka küsimustele vastata. Kuid aja möödudes väheneb mängujuhi roll ja laste aktiivsus kasvab. Ühel hetkel on võimalik lasta lapsel ise välja mõelda situatsioonid, mida mängida, ka mängu ettevalmistusega saavad nad hakkama ja siis läheb tõeliselt huvitavaks. Lapsed muutuvad loovamaks ja nende ideede ärakasutamine teeb mängud põnevamaks.

Väga palju sõltub laste vanusest, kellega mängida. Mängida saab lastega vanuses 2-eluaastast kuni kooliminejateni. Kui lapsed on harjunud mängima, siis mängivad hea meelega ka 10-aastased.

Töökus ja töö

Palju uurijaid rõhutab, et tänapäeval, kus meedia ja arvuti mõju lapsele on suur, tuleb lastele läbi mängu edastada sõnumit töö ja töötegemise tähendusest (Ester Joos Esteban). Seda tuleks teha teadlikult, sest muidu võib see väärtus täiskasvanu maailmapildis praktiliselt puududa.

Läbi kõigi realistlike mängude saavad lapsed õppida töö ja töökuse tähendust.

Millist tööd teevad tuletõrjujad, arstid, politseinikud, ehitajad, hiljem arhitektid, kohtunikud, advokaadid. Sisse saab elada õpetaja töösse, rohkem mõista oma vanemate tegemisi. Nii suureneb ka lapse empaatiavõime teiste suhtes.

Väga oluline on lastega koos mängida läbi igapäevaseid koduseid töid ja tegemisi, tehes neid armastuse ja hoolimisega.

Töökuse teema on seotud lapse arusaamaga lahkusest, abivalmidusest ja korralikkusest. Kõigi nende väärtustega seotud mängude puhul saab lapses aidata kujuneda arusaamal, kui oluline on teistest inimestest hoolimine, oma väikeste tööde ja kohustuste korralik tegemine.

Kodu ja perekond

Väga oluline on kodu ja perekonna teema. On lapsi, kes ei oska mängida kodumänge, sest nad elavad ilma tervikliku pereta või pühendavad vanemad liiga vähe aega kodule. Põhjus võib olla ka selles, et lapsed on liiga palju virtuaalmaailma mõju all.

Siin saavad aidata kodumängud, kus on ema, isa ja palju lapsi (meie oht saada väljasurevaks rahvaks...). Kus tehakse koduseid toimetusi koos, pühendumise ja armastusega.

Arusaam, et perekond on kõige tähtsam, algab lapsel enne kooli (E. Corominas).

Ilma tugevate pereväärtusteta on laps nõrk seisma vastu teismee ahvatlustele.

On täiesti realistlik, et väärtuskasvatuse kaudu enne kooli saame tervendada meie ühiskonda ajal, kui need lapsed saavad suureks. Omades vähemalt väärtuste tasandil arusaama, et kodu on oluline ja sellele tuleb kulutada aega ja energiat, on reaalselt võimalik, et pereväärtused ühiskonnas suurenevad. Sest lapse väärtussüsteemile ehitatakse vundament enne kooli.

Väärtused ja iseendasse „vaatamine“

Inimesed, kes töötavad probleemsete teismelistega, nõustuvad väitega, et sellised teismelised ei oma õiget arusaama väärtustest ja neil on vähene oskus „endasse vaadata“. Probleeme nähakse vaid teistes, väljaspool ennast.

Sellist olukorda saab ennetada kõige paremini enne kooli väärtusmängude ja -vestluste kaudu. Kõigepealt vajab laps arusaama, mida need elementaarsed väärtused tähendavad ja seejärel saab teda õpetada „endasse vaatama“. Kas mina olen püüdnud olla lahke, abivalmis, korralik, sõbralik jne. Kas mulle meeldivad need omadused teiste juures? Mida teen, kui mõnel päeval ei lähe asjad nii, nagu tahaksin? Neid küsimusi korrates läbi erinevate mängude, omandab laps oskuse ennast näha objektiivsemalt. Laps saab aru erinevate emotsioonide tähendusest, samuti arusaama, milline on ühe või teise väärtuse sisu.

Läbi mängude kasvab tasapisi laste empaatia teiste suhtes. Hilisemate mängude puhul saame lastele rääkida, miks keegi on halva käitumisega ja sellest, et me kõik teeme vigu ja eksime. Kui oluline on oskus andeks anda ja andeks paluda.

Läbi pikema mängimise tekib lapses arusaam, et ennast on teinekord vaja pisut pingutada, et lõpuks olla rõõmsam ja parem inimene. Küsimuse peale, kas tunned oma südames soojust, head tunnet või rõõmu, kui saad olla hea, jäävad mõned lapsed alguses mõtlikuks, kuid aja möödudes see muutub.

Nad on õppinud „endasse vaatama“. Nii õpib laps tasapisi tundma iseennast.

Suhtlemisoskus

Mida rohkem lastega selliseid mängu mängida, seda avatumaks ja jutukamaks lapsed muutuvad. Tasapisi annab mängujuht suuremaid ja tähtsamaid rolle lastele, kes elavad täiesti sisse oma rolli. Võetakse omaks ka vastav suhtlemiskultuur, mida laps on ennem mängujuhilt õppinud. Seepärast on väga oluline mängujuhi viisakas ja heatahtlik suhtlemine, mis peab samal ajal olema realistlik.

Mõne kuu möödudes oskab laps suhelda politseinikuna, õpetajana, arstina, heatahtliku naabrina ja muidugi armastava isa-emanaga.

Ta oskab olla viisakas ja vajadusel vabandada, oskab esitada oma soove ja neid põhjendada.

Kui seda tasandit on piisavalt harjutatud, saab minna juba edasi. Mängu saab võtta uued tegelased. (Näiteks abivalmiduse mängus saab laps õppida meie kohtusüsteemi, saab esineda advokaadi või süüdistajana).

Lapsed hakkavad ise välja mõtlema uusi situatsioone, mida läbi mängida.

Samas kujuneb lapses arusaam, milline käitumine on hea, milline halb. Ta oskab sõnastada erinevaid väärtuseid ja neid ära tunda mängu situatsioonidest.

Viisakus

On hea, kui lapsed teavad, milline on viisakas käitumine, kuid viisakus kinnistub lapses kõige paremini läbi mängu. Viisakas käitumine on kõiki mängu läbiv liin. Lapsele saab rääkida, et meile meeldib, kui teised on meiega viisakad ja heatahtlikud. Saame sama pakkuda teistele.

Väga hea on viisakust õppida koos külalislahkusega. Lastele meeldib mängida, et nad käivad külas või võtavad külalisi vastu. Saab mängida läbi erinevaid teenindusega seotud elukutseid, milles on oluline viisakus.

Väikesed meeldivad rituaalid, mis kuuluvad sellise tegevuse juurde, omandatakse kiiresti.

Enne kooli on lapsele oluline olla nagu suur ja see soov soodustab viisakuse omandamist.

Muidugi on vaja alguses mängujuhi suunavaid sõnu ja eeskujut, kuid hiljem praktiseerivad lapsed viisakat suhtlemisstiili ise. Ja see meeldib neile!

Oskus teha meeskonnatööd

Eriti põhikoolis pööratakse tähelepanu meeskonnatöö oskuste kujunemisele. Ka seda oskust on kergem õppida enne kooli läbi mängu.

Kuna paljudes peredes on vähe enam-vähem ühevanuseid lapsi, mängivad lapsed kodus palju üksinda. Või viibitakse virtuaalmaailmas, mis ei soodusta koostööoskuste kujunemist.

Väärtusmängud soodustavad sellist oskust, sest mängu edu sõltub koostööst. Mängujuht saab tagada, et ka nooremad lapsed tunneksid end kaasatuna, kuigi neil on eriti alguses rohkem vaatleja roll. Oma positiivse hoiakuga kujundab ta üldist suhtumist – kõik lapsed on väärtuslikud ja saavad rohkemal või vähemal määral kaasa aidata mängu õnnestumisele.

Selline suhtumine kujuneb, kui mängujuht on positiivselt avatud laste ideedele ja mõtetele, samuti on oluline kõiki mängijaid tänada.

Vastutustunne

On terve rida väärtusi, mis kujunevad lastes välja peale kooliminekut. Nii on ka vastutustundega. Kuid kõigi nende väärtuste juured peituvad eelkoolieas. Laps saab läbi väärtusmängude aru, et elamise mõte on seotud teiste aitamisega, teiste eest hoolitsemisega. Kõigil on oma suuremad või väiksemad kohustused, mida püütakse teha hästi. Selline realistlik arusaam maailmast aitab lapses hiljem välja kujuneda vastutustundel.

Integreeritud õpe läbi mängu.

Koolilaste erinevates hinnangutes rõhutatakse sageli seda, et lastel on palju üksikteadmisi, mida nad ei suuda paigutada süsteemi. Neil puudub tegelikult endas see „põhi“, kuhu järgnevat teadmisi paigutada.

Ka siin saab õigeaegne ja läbimõeldud mäng kaasa aidata. Väärtuskasvatuse mängud muutuvad aja jooksul laiemaks, universaalsemaks.

Kõigepealt loome nn. väärtuste vundamendi ja hakkame sellele kivihaaval hoonet püstitama. See tähendab, et võtame mõne väärtuse ja loome sellel põhineva realistliku elusituatsiooni, mille mängime koos lastega läbi. Kui lapsed tulevad juba hästi mänguga kaasa, mõtleme, mida uut saaksid nad läbi selle mängu meie maailma kohta õppida. Algab integreeritud õpe läbi mängu.

Kindlasti õpivad lapsed läbi mängu enda väljendamist, arvutamist ja meie ühiskonnast arusaamist.

Näiteks saame võtta appi laulud ja muusika. Laulame koos või tantsime.

Saame õppida kodude ehitamisel planeerimist, rääkida, kes on arhitekt, kes insener, sisekujundaja jne. Saame rääkida loodusest, geograafiast.

Kodumängu puhul saame kasutada eesti või euroopa või maailma kaarti, saame rääkida ajaloost, erinevatest kultuuridest jne.

Saame õppida teisi erinevaid ameteid, kohtu tööd jne.

Saame õppida ühiskonnas olemasolevaid reegleid (liiklus- ja käitumiskultuur, neid põhjendada jne.)

Lõpuks võime nende mängude kaudu õpetada võõrkeeli, selleks on vaja tunda keele õpetamise metoodikat väikelastele.

Mängud kodus

Kohilas korraldatakse juba mitu suve lastele laagreid, et õpetada lapsi mängima. Laagrid on küll mõeldud vanematele lastele, kuid probleem on tõstatatud. Lapsed, kes on jäetud liiga kauaks virtuaalmaailma, ei oska hästi mängida. Samas on mäng arenguks väga vajalik.

Väärtusmängude eesmärk lasteaias on ärgitada ja õpetada lapsevanemaid oma lastega mängima. Lapsega koos mängides muutuvad laps ja vanem lähedasemaks, koos mõeldakse väärtuste peale, elatakse rohkem samas maailmas. Kodumängud saavad kesta kauem ja olla tõeliseks mõnusaks tegevuseks mõlemale osapoolle.

Koosmängimiste kaudu tunnevad lapsed, et nad on armastatud pereliikmed.

Nii õpivad lapsed ka omaette või õdede-vendadega mängima mängu, mille kestel räägitakse lahkusest, abivalmidusest ja teistest väärtustest.

Koosmängimiste tulemused ilmnevad siis, kui lastest on sirgunud teismelised ja lapsevanemad võivad tõdeda – meie lastest on saanud vastutustundlikud ja rõõmsad neiud ja noormehed.

Demokraatia õppimine läbi mängude

Demokraatia põhialuseks on suhtumine inimesesse. Iga inimene on väärtuslik ja ainulaadne. Realistlikul elul põhinevad väärtusmängud ongi tegelikult demokraatia õppimise esimene tasand. Väga oluline on perekonna ja pereväärtuste rõhutamine läbi mängu, üksteise abistamine, sõbralik, toetav ja andestav suhtlemine omavahel.

Paljudes mängudes tuleb sisse ühiskonna tasand. Inimest aidatakse, teda päästetakse, ravitakse, kaitstakse, õpetatakse.

Hilisemates mängudes on võimalik lastele lihtsalt arusaadavaks teha demokraatliku ühiskonna toimimist – presidendi, parlamendi ja valitsuse (sh. omavalitsuste) tööd. Aga kindlasti ei saa seda teha mängude varajases staadiumis. Lihtsas vormis võivad lapsed saada ettekujutuse kohtu tööst.

Kuid kõige tähtsam on, et läbi väärtusmängude kinnistuks arusaam, et kõik eelnev on inimese pärast, sest inimene on kõige väärtuslikum.

Järgnevalt mõned näited lihtsamatest mängudest, mis lastele meeldivad.

1) Ausus (DVD-l esimene mäng)

Mängu saab mängida nukunurgas.

Suure pere ema jõuab koju ja teatab lastele, et nädalavahetusel minnakse tädi perele külla. Ema näitab lastele, et heegeldas tädile sünnipäevaks liniku, mis tuleb veel korda teha – pressida ja niidid sisse panna. Ta paneb laualina kapi peale koos kääridega ja kutsub lapsed appi lauda katma. Ise läheb riideid vahetama. Tuleb tagasi ja mis ta näeb - heegeldatud linikule on auk sisse lõigatud!

Ema on kurb. Kutsub lapsed enda juurde, küsib – kes seda tegi? Vaikus.

Ema räägib, mis on ausus. Et ainult julged inimesed saavad olla ausad. Lõpuks ütleb üks laps, et tema tegi. Ema kallistab teda ja ütleb, et tal on hea meel, et laps oli julge.

Küsime, mida tähendab valetamine, mis on ausus? Kas oled mõnikord valetanud? Milline tunne siis on?

Püüame olla julged ja ausad.

2) Abivalmidus ja töökus (DVD-l teine mäng)

Ehitame haigla ja tuletõrje.

Jaotame rollid, võtame mängu autod, sisustame haiglavoodid. Mängujuht mõtleb reaalsed olukorrad ja on see, kes helistab ning kirjeldab olukorda.

Väljakutse peale lähevad appi nii kiirabi kui tuletõrje.

Tulekahju kustutatakse, kannatada saanud viiakse haiglasse.

Mida tähendab abivalmidus? Kas arstid ja tuletõrjujad olid abivalmid?

Kas oled tundnud soojust südames, kui oled saanud teisi aidata?

Räägime abivalmidusest oma kodus.

Hilisemate mängude puhul ehitame kindlasti kodud päästjatele, kuhu nad lähevad peale oma rasket tööpäeva ja kus neid ootavad neile armsad pereliikmed.

Püüame kodus rohkem aidata.

3) Sõnakuulelikkus (see teema tekitab paljudes noortes vanemates küsimusi, kas seda on üldse vaja?) (DVD-l kolmas mäng)

Siin on mitu erinevat varianti, mida saab aja jooksul läbi mängida.

Kõige kergem on lastel sellest väärtusest aru saada liikluskultuuri näitel. Saame kasutada vaipa, millel peal teed, majad ja ristmikud.

Linnas sõidab auto, mille juht ei hooli reeglitest ja mis siis juhtub...

Võime sisse tuua laste lemmikfilmi või – jutu liini. Saame rääkida uhkusest, inimeste muutumisest.

Küsime, kas meile meeldiks elada linnas, kus inimesed teevad nii, nagu ise tahavad, kus ei austata teisi inimesi?

Teine variant on, et mängime kooli, mängujuht on õpetaja, teised lapsed. Seletame, et koolis peab kuulama õpetajat, peab tegema neid ülesandeid, mida õpetaja palub teha jne. Räägime, et õpetajad on targemad, samuti nagu ema ja isa on targemad. Et sadu aastaid on olnud nii, et kui laps kuulab oma vanemaid ja õpetajat, saab temast tubli mees või naine. Mängime läbi ühe koolitunni.

Mõtleme, mis juhtuks siis, kui keegi ei kuulaks üldse. Ärgitame küsimustega mõtlema, kuidas on lood meiega? Kas ema või isa on kurvad, kui me ei tee ära lubatud.

Sõnakuulelikkust saab väga hästi seletada ka näiteks jalgpalli mängimise ja –reeglite kaudu.

4) Lahkuse mäng (DVD-l neljas mäng)

Ehitame kodud, võtame appi nukud ja loomad. On kaks majapidamist, kus on pered. Nüüd mängime ühe küla elu.

Ema hakkab õhtusööki tegema, kuid siis ilmneb, et sool on otsa saanud. Ta palub poegadel lipata naabrinaiselt soola laenama.

Küsime, kas teile meeldivad lahked inimesed, aga kadedad inimesed? Mida teeb lahke laps? Mis on kadedus?

Kuidas käituvad lahked naabrid?

Mõtleme, kuidas saame olla ise lahkemad.

5) Korralikkus

Seda mängu saame mängida söögilaua ääres.

Perele tulevad külalised, katame laua korralikult ja läbimõeldult, oleme hoolivad ja külalislahked. Tähtis on viisakuse rõhutamine. Külalised tulevad ja on rõõmsad. Pärast koristame koos kõik ära, leiame igale asjale oma koha. Arutame läbi, kas meile meeldib, kui me ümber on puhas ja ilus, mida saame selleks teha? Kas meil on mugavam, kui asjadel on kindel koht?

Kas meile meeldib käia külas, kus on ilus ja puhas? Kas saan aidata teisi, pannes oma asju ära kindlasse kohta? Kas meile meeldib otsida oma asju, riideid, mis on kadunud? Võib tuua näiteid.

Püüan õhtul olla korralikum.

Kasutatud kirjandus

Fernando Corominas. Training the will. 1999.

Fernando Corominas. Bringing up children today. 1999.

Esther Joos Esteban. The Work of children. 2009.

James B. Stenson. Upbringing. A discussion handbook for parents of young children. 2004.

James B Stenson. Father. The family protector. 2005.

✓ Ühistegevused lastevanematega (järgneb DVD-l mängudele)

Sundimatu ja vahetu suhtlus õpetajate ning vanemate vahel on kujunenud pika aja jooksul. Lapsevanemad peavad koostööd oluliseks, kuna soovivad, et nende lapsed oleksid rahulolevad ja õnnelikud.

Väärtuskasvatusalased mängud õpetavad lastele teadlikult väärtusi. Toimub arutelu ning küsimustele vastamine. Koostööd tehes kujundavad täiskasvanud oma eeskujuga lastes väärtusi.

2010.aasta lumerohkel talvel ehtasid lapsevanemad, õpetajad ja lapsed ühiselt lumlinna. Valminud lumeskulptuur draakon pakkus lastele mängulusti mitu kuud.

Samal lumerohkel talvel tähistati ühe lapse sünnipäeva väljasõiduga Tallinnasse lumlinna. Sõidu organiseerisid sünnipäevalapse vanemad.

Väärtustades koostööd lastevanematega mõistavad ka lapsed, et üksteise abistamine ja toetamine on loomulik ja soovitud käitumine. Koostöö õpetab abivalmidust, hoolivust, vastutustundlikkust.

2. **Koostöö hooldekoduga** (järgneb DVD-l ühistegevustele lastevanematega)

Juuru Lasteaed Sinilill tegutseb majas, mis on ehitatud neljarühmalisena. Laste arvu vähenemise järgselt seisid kahe rühma ruumid aastaid tühjana, kuni 2008.aasta veebruaris kolis nendesse ruumidesse Juuru Hooldekodu oma 23 elanikuga vanuses 51-94aastat.

Lasteaialapsed käivad õpitud laulude ja tantsudega hooldekodu elanikele esinemas eakate päeval, isadepäeval, jõulude ajal ning emadepäeval. Vabariigi aastapäeval tulevad hooldekodu elanikud lasteaeda esinemist vaatama.

Lasteaia õuealal jalutavate eakatega kohtuvad lapsed iga päev ja on nendega harjunud. Igapäevaselt hooldekodu elanikega kokku puutudes peavad lapsed vananemist ja erivajadustega inimesi loomulikuks ning suhtuvad neisse austusega.

Laste esinemine hooldekodus mõjub emotsionaalselt sealsetele elanikele, sest meenutab neile oma lapsepõlve ja nende järeltulijaid. Eakate ja füüsiliste erivajadustega hooldekodu elanike jaoks hoiavad lapsed sidet maailmaga ning aitavad leevendada lähedaste külastamisootust.

Koostöö hooldekoduga kujundab lastes sallivust meist erinevatesse inimestesse.

3. **Koostöö kooliga** (järgneb DVD-l koostööle hooldekoduga)

Maikuu lasteaia lõpetanud poisid ja tüdrukud kogunevad 1. septembri hommikul lasteaia trepile, et üheskoos asuda kooliteele. Traditsioon sai alguse aastal 2001, mil toimus palju mõttetalguid E. Vilde nim. Juuru Gümnaasiumis. Arutleti, milline tähendus on laiemalt Juuru kooli sümbolil- karjapoisil. Leiti, et see on arukus ja elamise tarkus, mis meie esivanemaid iseloomustas. Selle arukuse juurde käib ka teadmine, et lapse areng täiskasvanud inimeseks on pikk protsess, mille kõik osad on seotud.

Et meis endis rohkem teadvustada ja väärtustada seda koostööd ja sidet, anti 1.septembrile sügavam tähendus. Et sellel päeval meenuks meile pärast suve taas koolieelse aja olulisus ja nende inimeste töö ja hool, kes olid siis meiega.

Meie sidet oma ajaloo ja kultuuriga rõhutab hobuvanker, mis veereb iga aasta 1.septembril lasteaiast kooli poole, saatmas kaaslase ja õpetajate lehvitused.

Aastast 2009 sammub E. Vilde nimelise Juuru Gümnaasiumi pere 1. septembril Koolirahu rongkäigus läbi Juuru aleviku koolimaja poole õppeaasta avaaktusele, hobuvanker rongkäigu ees veeremas.

1. septembri traditsioonid Juurus edastavad sõnumi hariduse olulisusest ning selle osade sidususest.

Koostööks ollakse võimelised, kui omatakse teatud väärtusi – austus, ausus, abivalmidus, sallivus, vastutustundlikkus, viisakus jne. Tehes koostööd oma huvigruppidega (lapsevanemad, hooldekodu, kool) usume, et omame eelpool nimetatud väärtusi. Edaspidi on kavas pöörata lasteaias suuremat rõhku teadlikule väärtuskasvatusele.

Üritused ja tegevused, mis on seejuures abiks:

- Kujundada Päikesejänku ja Muumipere rühmaruumid väärtusi kajastavateks (lastega loodud rühmareeglid, tunnete väljendamiseks visuaalne vahend)
- 2010.aasta novembrist asuvad õpetajad läbima Hea Alguse koolituskeskuse poolt pakutavat kursust Lapsekeskne metoodika lasteaias, et 2011/2012 õppeaastal alustada rühmades tööd Hea Alguse metoodika järgi.
- 2011.aasta kevadel korraldame Juuru Lasteaia Sinilill laulu- ja tantsupeo kultuuritraditsioonide väärtustamiseks.
- Koostöös lastevanematega ühtlustame kodu ja lasteaia jaoks olulised väärtused, et tegevus oleks eesmärgipärasem.